

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ КЛІНІЧНОЇ ТА ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЇ МЕДИЦИНИ

Матеріали 86-ї підсумкової конференції науковців
Буковинського державного медичного університету

Чернівці, БДМУ
2005

СУСПІЛЬНІ ТА ГУМАНІТАРНІ НАУКИ

М.М. Вахоцький

ІСТОРІЯ ВИНИКНЕННЯ ТЕРМІНА “ПАРАМЕДИК”
ТА МІСЦЕ ПАРАМЕДИКІВ У СУЧАСНІЙ СИСТЕМІ
ОХОРОНИ ЗДОРОВ’Я США.....153

Н.І. Войткевич, Г.В. Шаласва

ЕКСТРАЛІНГВІСТИЧНА ОБУМОВЛЕНІСТЬ ЛІНГВІСТИЧНИХ
ПРОЦЕСІВ У МЕДИЧНІЙ І ПАРАМЕДИЧНІЙ ТЕРМІНОЛОГІЇ156

О.С. Гнатчук

ЖІНКИ-НАУКОВЦІ В МЕДИЦИНІ.....159

К.Ф. Заболотний, Л.І. Починок

ЗАПОЗИЧЕННЯ З КЛАСИЧНИХ МОВ У ТЕРМІНОСИСТЕМІ
„MUSIC” (НА МАТЕРІАЛІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ).....162

Л.І. Запоточна

СПІВВІДНОШЕННЯ ІНТЕРНАЦІОНАЛЬНОГО ТА
НАЦІОНАЛЬНОГО В АНГЛІЙСЬКІЙ МЕДИЧНІЙ ТЕРМІНОЛОГІЇ165

З.М. Кекух, Г.М. Лапа

ЗАГАЛЬНА ЛІНГВІСТИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА АНГЛІЙСЬКОЇ
ТЕРМІНОЛОГІЧНОЇ ЛЕКСИКИ СУБМОВИ „ПАРАМЕДИЦИНА”
У СТАТИЧНОМУ ТА ДИНАМІЧНОМУ АСПЕКТАХ.....168

Б.І. Лабінська

КОНТАМІНАЦІЯ НІМЕЦЬКИХ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ
ОДИНИЦЬ, ЩО ПОЗНАЧАЮТЬ ФІЗИЧНИЙ СТАН ЛЮДИНИ.....170

О.О. Маковська

ФУНКЦІОНУВАННЯ ІНТРАЛІНГВАЛЬНИХ ЗАПОЗИЧЕНЬ
(НА ПРИКЛАДАХ АМЕРИКАНСЬКОГО ТА БРИТАНСЬКОГО
ВАРІАНТІВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ).....173

І.П. Одинський

ПРОБЛЕМА ЛЮДСЬКОГО ФАКТОРА В УМОВАХ СУЧАСНОЇ
НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ РЕВОЛЮЦІЇ176

Л.Б.Потапова

СУСПІЛЬНЕ ЗДОРОВ’Я В УКРАЇНІ180

Л.І. Починок, І.Є. Томка

ДО ПРОБЛЕМИ МІГРАЦІЇ АНГЛІЙСЬКОГО СЛОВА186

І.П. Протасова

ДО ПРОБЛЕМИ ПЕРЕКЛАДУ ПАРАМЕДИЧНИХ ТЕРМІНІВ,
ЩО ФУНКЦІОНУЮТЬ У НІМЕЦЬКІЙ СУБМОВІ МЕДИЦИНИ188

© М.М. Вахоцький, 2005

УДК 81'373.237: 61

ІСТОРІЯ ВИНИКНЕННЯ ТЕРМІНА “ПАРАМЕДИК” ТА МІСЦЕ ПАРАМЕДИКІВ У СУЧАСНІЙ СИСТЕМІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ’Я США

М.М. Вахоцький

Кафедра іноземних мов
(зав. – доц. О.М. Рак)

Буковинського державного медичного університету

Ніхто точно не може сказати, коли вперше було вжите і почуте слово “парамедик”. Але потреба в людях, які в критичних ситуаціях могли б надати невідкладну медичну допомогу, була завжди.

Історія парамедиків у США – це суміш науки, історії, індивідуального героїзму, іронії і навіть гумору. Але, насамперед, це історія людей, які допомагають іншим людям. З часу, коли парамедики з’явилися у цій країні, понад 10 мільйонів постраждалих звернулися до них за допомогою.

Що ж це за люди і чому їх називають “парамедиками”?

Префікс “пара” грецького походження (para-) і означає “біля”, “повз”. Це частина складних слів, які позначають те, “що знаходиться поряд, або відхиляється від чогось” [3].

Вважають, що вживання слова “парамедики” стосовно тренуваних для надання першої медичної допомоги людей перейшло від військових, у яких парашутисти, що вміли це робити, неофіційно називалися парамедиками.

У 1967 році термін “парамедик” набув популярності, коли мова йшла не про медиків (це, зазвичай, були пожежники), які мали певні

навики з надання першої медичної допомоги та підтримання функцій життєдіяльності організму в нестационарних умовах (поза лікарнею). Термін згадувався лише у пресі, і ці люди не мали узаконеного статусу [1].

Першим законним актом, який визначав місце парамедиків у системі медичної допомоги, став Уедвордсько-Таунсендовський парамедичний акт, який було прийнято у штаті Каліфорнія у 1970 році. Губернатором штату в той час був Рональд Рейган. Упродовж 5 років після цього ще 29 штатів своїми законами визначили функції таких людей і дали їм різні назви. На той час існувало не менше 15 різних слів для описання того, чим займалися люди, яких пізніше по всій Америці назвали спільним і єдиним терміном “парамедики”.

Суперечність у вживанні назв була знята, коли два федеральні агенства, що відіграли найважливішу роль у розвитку та покращанні невідкладної медичної допомоги, у своїх офіційних документах вибрали для вжитку просте слово “парамедик” [2].

У лютому 1975 року Департамент медицини та освіти опублікував свої Програмні рекомендації, які містили також і глосарій термінів. У цьому документі людей, “спеціально навчених надавати невідкладну медичну допомогу при складних травмах, серцевих нападах, та в інших критичних ситуаціях, що вимагають негайного медичного втручання, шокотерапії, вживання медичних препаратів та контролю за роботою серця” названо “EMT paramedic”. Це був компроміс між термінами “emergency technician” (спеціаліст з невідкладної допомоги) та “парамедик”.

У 1975 році Пітсбурський університет мав доручення розробити програму з підготовки персоналу для надання невідкладної медичної допомоги. Програма називалася “Національний курс підготовки спеціалістів-парамедиків для надання невідкладної медичної допомоги” [1].

З часом зросли і технічні можливості парамедиків і їхня підготовка для надання невідкладної медичної допомоги в екстремальних ситуаціях. Вони почали застосовувати найпередовіші досягнення науки і техніки для виконання складніших долікарських процедур, надаючи допомогу потерпілим в автокатастрофах, від серцевого нападу, потонулим, породіллям, людям з вогнепальними ранами і в інших ситуаціях, коли навіть секунди можуть відділяти життя від смерті.

Серед парамедиків сучасної Америки є як люди, для яких це заняття стало основним у житті, так і ті, хто додатково заробляє такою роботою. Чотири з десяти парамедиків працюють у приватних службах швидкої допомоги. Три з десяти найняті місцевими органами влади у пожежні команди. Ще два працюють у лікарнях повний робочий день і готові в будь-яку хвилину виїхати на виклик чи вилетіти туди на гелікоптері [3].

Щоб стати парамедиком, потрібно пройти спеціальну підготовку і отримати сертифікат. У більшості штатів і в окрузі Колумбія потрібен документ загального зразка. Інші штати проводять власні екзамени для отримання сертифіката, визнаючи і загальний сертифікат. Кожних 2 роки парамедики проходять перепідготовку для підтвердження документа.

Навчання пропонується за рівнями: 1 рівень, 2 рівень, 3 рівень і лише із досягненням 4 рівня людина отримує сертифікат парамедика.

Спеціаліст базового рівня повинен вміти допомогти з проблемами дихання, травмами, серцевими нападами, кровотечами, переломами, при народженні дитини.

Парамедики вищих рівнів вміють робити ін'єкції, давати медикаменти, читати ритми серця. Програма навчання розрахована на 2 роки. Крім навчання, необхідні також інтенсивні практичні заняття.

Парамедики повинні бути емоційно стабільними, мати хорошу фізичну координацію, могли піднімати та переносити важкі речі. У них також повинен бути гарний зір з точним кольоросприйняттям [2].

Для багатьох людей ця робота є пробою сил і зацікавленості професією медика, містком до кар'єри лікаря.

Література. 1. James O. Page. The paramedics. – Elsevier Inc. – 2005. – 355p. 2. US Department of Labor. Emergency Medical Technicians and Paramedics. – Washington, DC. – 2005. – 208p. 3. W.B. Saunders Company. Dorland's illustrated medical dictionary. – Philadelphia. – 2000. – 2689p.